

Delårsrapport augusti

Socialnämnden

2023

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	3
2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle	4
3 Verksamhet	5
3.1 Uppföljning av grunduppdrag	5
4 Måluppföljning	6
4.1 Visionen om Mark.....	6
4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential	6
4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv	7
4.4 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning	10
5 Uppföljning av internkontroll	11
5.1 Årets internkontrollarbete	11
5.2 Uppföljning av internkontrollplanen	11
6 Personal	12
7 Ekonomi	13
7.1 Driftredovisning.....	13
7.2 Investeringsredovisning.....	15
8 Följetal	16
8.1 Följetal verksamhet	16
8.2 Följetal personal	16

Bilagor

Bilaga 1: Nyckeltal Ekonomi SN aug 2023 per kostnadsslag

Bilaga 2: Nyckeltal Ekonomi SN aug 2023 per Verksamhet.pdf ver1

1 Sammanfattning

Socialnämnden prognosticerar ett överskott om 2,5 mnkr för året. Ett överskott som inte motsvarar önskat effektiviseringskrav om 1% av tilldelad budgetram.

Verksamheterna inom socialnämnden jobbar aktivt med att vidta åtgärder för att minska på kostnaderna. Socialnämndens prognos baseras på följande:

- Stoppa irrelevanta inköp
- Restriktivitet i nyanställningar
- Budgetreserv under ledning/administration och nämnd kommer att nyttjas fullt ut
- Osäkerhet kring kostnadsutveckling gällande försörjningsstöd
- Framtagna åtgärder från verksamheterna inom funktionsstöd beräknas sänka kostnaderna

Trots att man på nationell nivå beräknade en ökad kostnad inom ekonomiskt bistånd har utfallet inte påvisat det. Antal ärenden har inte ökat för verksamheten utan ligger på en nivå likt tidigare år.

Vidare görs en satsning inom individ-och familjeomsorg gällande artificiell intelligens (AI). Projektet bekostas av Omställningsfonden, syftet är att skapa förståelse av AI för att kunna dra nytta av dess möjligheter i framtiden.

Socialnämnden arbetar aktivt för att uppnå kommungemensamma mål med fokus främst på målet "bästa barnkommun" samt uppsatta nämndmål. Därför har ett utredningsarbete påbörjats gällande familjekoordinator.

Inom funktionsstöd har man under delåret arbetat med att anpassa verksamheten utifrån de nya direktiven för 11 timmars dygnsvila. Det träder i kraft första oktober.

Samtliga boenden är i dagsläget belagda och det finns i dagsläget inte utrymme för nya placeringar i egen regi. Förvaltningen ser över framtida behov och kommer presenteras för nämnden i samband med förslag till lokalförsörjningsplan.

Det har under året blivit ett större behov av korttidsplatser. I dagsläget har funktionsstöd inga egna platser utan man har antingen fått lösa tillfälliga platser eller fått köpa av äldreomsorgen.

2 Viktiga och intressanta händelser för individ och samhälle

Övergripande för nämndens verksamheter är att samtliga verksamhetschefer, enhetschefer, chefsstöd och fackliga representanter deltar i en bemanningsakademi. Bemanningsskolan är ett led i arbetet med omställningsarbetet för att möta upp kommande kompetensutmaning.

Sommaren har i mångt och mycket fungerat bra, det har förekommit svårigheter men i jämförelse med tidigare somrar så har planering och arbete fungerat väl.

Funktionsstöd

Ett nytt direktiv om 11 timmars dygnsvila träder i kraft från den 1 oktober vilket innebär schemaförändringar för stora delar av funktionsstöds verksamheter. Förändringen innebär bland annat att arbetspassens längd i vissa fall har behövt kortas ned. Schemaförändringarna görs i samråd med skyddsombud och riskbedöms.

Samtliga boendeplatser är i dagsläget belagda vilket innebär att det inte finns något utrymme för nya placeringar i egen regi. Förvaltningen ser i dagsläget över framtida behov av boendeplatser vilket kommer presenteras för nämnden i samband med förslag till lokalförsörjningsplan. I dagsläget finns ett större behov av boendeplatser än vad förvaltningen kan erbjuda eftersom det förutom egen regi även finns ett antal köpta platser.

Behovet av korttidsplatser har ökat och förvaltningen behöver därför även se över behovet av detta. I dagsläget har funktionsstöd inga egna korttidsboenden utan har vid behov ordnat tillfälliga korttidsplaceringar i anslutning till våra boenden eller alternativt köpt placeringar från äldreomsorgen. Nära vård där patienter skrivs ut tidigare från sjukhus än förut påverkar och ökar behoven av korttid.

Den ökade vårdtyngden som skett under våren på vissa enheter har kvarstått vilket gjort att bemanningen även fortsatt har varit högre än budgeterat.

Verksamheten ser ännu ingen ökning av insatsen personlig assistans utifrån den lagändring som genomfördes 1 januari 2023 avseende bland annat grundläggande behov.

Antalet LSS-insatser ligger på en relativt jämn nivå. Personalkostnaderna ökar dock vilket förklaras av både en ökad vårdtyngd och på grund av att verksamheterna inte haft vakanta tjänster i samma omfattning som föregående år. Dessutom har verksamheten haft en omfattande semesterlöneskuld som härrör föregående år.

Individ och familjeomsorgen

Trots att regeringen beslutade att samtliga delposter i riksnormen ska räknas upp med 8,6 procent för år 2023 och den svenska ekonomin befinner sig i en lågkonjunktur visar sig detta fortsatt ännu inte i försörjningsstödsbudgeten eller i ett ökat antal ärenden. Utvecklingen är inte unik utan speglas även nationellt. En förklaring kan vara att arbetsmarknaden trots lågkonjunkturen fortsatt behöver arbetskraft. Socialstyrelsen konstaterar i sin lägesrapport för 2023 att arbetslöshet är det vanligaste försörjningshindret även vid längre biståndstider.

EU kommissionen definierar begreppet Artificiell Intelligens, AI på följande sätt, "AI avser system som uppvisar intelligent beteende genom att analysera sin miljö och vidta åtgärder – med viss grad av självständighet – för att uppnå särskilda mål." Försörjningsstödsenheten deltar i ett av Kairos Future drivet projekt finansierat av Omställningsfonden som avser att skapa förståelse för och sedan dra nytta av möjligheterna med artificiell intelligens.

Nära vård är ett nytt sätt att tänka, ett förhållningssätt kring hur man organiserar all hälso- och sjukvård med utgångspunkt i patienters och brukares individuella behov. Närhet kan i detta sammanhang inbegripa geografisk närhet, relationell närhet och tillgänglighet. Styrgruppen för Skene Närsjukhus har som ett led i att förverkliga den länsgemensamma strategin för god och nära vård givit verksamheten uppdraget att tillsammans med övriga intressenter delta i "Delprojekt Psykisk hälsa - Skene Närsjukhus och Delprojekt Barn och Unga - Skene Närsjukhus".

Verksamheten har också påbörjat ett utredningsarbete om att införskaffa en familjeordinator. Vilket är en del i arbetet med att uppnå det kommungemensamma målet gällande bästa barnkommun.

3 Verksamhet

3.1 Uppföljning av grunduppdrag

Huvudverksamhet / Uppdraget uppfyllt	Helt	I hög grad	Delvis	I låg grad	Inte alls
Stöd till personer med funktionsnedsättning		X			
Individ- och familjeomsorg		X			

Nämndens bedömning

Funktionsstöd har i hög grad uppfyllt sitt grunduppdrag.

Individ-och familjeomsorgen har i hög grad uppfyllt sitt grunduppdrag. Att den inte helt uppfyllt sitt grunduppdrag förklaras av att målen är högt satta, att verksamheten förhåller sig till omvärldsfaktorer som är svåra att förutse och komplexa interna processer rörande till exempel digitalisering och bemanning.

Bedömningen grundar sig även på följetal, med fokus på nämndens mål. Följetalen påvisar goda resultat och i många avseende bättre än i jämförelse med året 2021. Majoriteten av följetalen når upp till ett resultat över 90%.

Funktionsstöd:

- Andel överklaganden där kommunens beslut fått bifall - 70-100%
- Andel brukare inom funktionshinder med aktuell genomförandeplan -totalt 80-100%
- Tid från beslut till verkställighet enligt LSS – mindre än 3 mån. 70-100 %
- Andel korrekt anmälda enheter till IVO. 70-100 %

Individ-och familjeomsorg

- Andel överklaganden där kommunens beslut fått bifall 75-100 %
- Andel brukare med aktuell genomförande plan - totalt 80-100 %

4 Måluppföljning

Kommunens verksamhet ska planeras med vision och mål för Marks kommun som utgångspunkt. I detta avsnitt följs mål och indikatorer upp.

Symbolförklaring	
	Mål för indikator: uppnått
	Mål för indikator: delvis uppnått
	Mål för indikator: inte uppnått
	Kan inte bedömas

4.1 Visionen om Mark

En nära kommun med människan i fokus. Nära till natur, vår omvärld, varandra och framtiden.

Funktionsstöd

Funktionsstöd erbjuder ett varierat utbud av daglig verksamhet och sysselsättning som är utspridd över hela Mark. Vi erbjuder sysselsättning som är jordnära såsom ex. skötsel av hästgård, utemiljöer och återvinning med fokus på miljö och hälsa.

Verksamheten anordnar en rad olika aktiviteter ute i naturen såsom grillning, picknick, orientering och musik. Till våra olika aktiviteter bjuds hela målgruppen in och ges möjlighet att delta.

Fokus och ett viktigt mål för verksamheten är att samtliga insatser ska kunna genomföras inom kommunen. Förvaltningen ser därför i dagsläget över hur stöd ska kunna erbjudas på hemmaplan även för de personer som i dagsläget befinner sig på köpta boendeplatser utanför kommunen.

Individ- och familjeomsorg

Socialtjänsten skall under hänsynstagande till människans ansvar för sin och andras sociala situation inriktas på att frigöra och utveckla enskilda och grupperns egna resurser. Detta lagkrav stödjer visionsdokumentet och genomsyrar Individ- och familjeomsorgens dagliga arbete. I varje möte fokuserar socialarbetaren, oavsett situation eller sammanhang på att vårda och ta vara på brukarens egna resurser och kraft till förändring. En förutsättning för detta är att vi tillämpar ett jordnära förhållningssätt.

De "hemmaplanslösningar" för barn, unga och vuxna som genomförs inom Individ- och familjeomsorgen svarar väl mot visionens "Vi är familjenära" och "Vi är nära". Några konkreta exempel är fältsekreterarnas arbete med ungdomar i riskmiljöer, familjebehandlarnas insatser i familjer med stora behov och Kraftvärks behandlingsinsatser riktade till vuxna med omfattande beroendeproblem.

4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential

Kommungemensamma mål: Kommungemensamt mål Bästa barnkommun

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023
Handläggningstider vid familjeenheten	118	116	108	—

Handläggningstider vid familjeenheten

Nämndens bedömning är att målet i hög grad uppfyllts under året. Bedömningen grundar sig på följande. En utredning gällande barn och unga ska enligt Socialtjänstlagen vara genomförd inom fyra månader men det finns situationer utanför verksamhetens kontroll som påverkar möjligheten att följa lagens krav. Svårigheter att nå och samarbeta med den som är föremål för utredning, andra pågående utredningsaktiviteter hos andra huvudmän som till exempel hälso- och sjukvård som kan vara av betydelse för utredningsresultatet. Beslut om förlängd utredningstid tas vid dessa utredningar. Indikatorn redovisar medianen, för alla kommuner 2022 var medianen 107 dagar. Det skiljer 2 dagar mellan män och kvinnor i kommunen. Medelvärdet har sjunkit från 106 dagar 2022 till 91 dagar 1:a halvåret 2023, vilket är vad som redovisas nationellt (medelvärdet alla kommuner 100 dagar 2022).

Nämndens mål: Bästa barnkommun

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas **i hög grad** under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Funktionsstöd

Verksamheten prioriterar arbetet med barnrättsperspektivet för varje enskilt barn, Det innebär till exempel att vi fokuserar på barnets perspektiv kring bostadsanpassning, att vi använder pedagogiska hjälpmedel i samtal med barn som tex bildstöd och alternativ kompletterande kommunikation (AKK). En viktig del är också att beskriva barnens situation och önskemål i samband med utredningar om insatser.

På korttidsverksamheten kommer en enkätundersökning riktad till barnen att genomföras under året för att ytterligare kvalitetssäkra att verksamheten utgår från det enskilda barnets behov.

Individ och familjeomsorg

Verksamheten bidrar till att förverkliga målet BBK. Samtliga enheter är engagerade och har utifrån sina uppdrag satt operativa mål. Arbetet med barn som lever i socioekonomisk utsatthet, föräldrastöds- och informationsinsatser på Prisman, föreläsningar om vardagsekonomi på Öppna förskolan och vräkningsförebyggande arbete genom uppsökande och stödjande kontakter till föräldrar för att undvika avhysning och hemlöshet är några exempel på de aktiviteter som genomförs. Ett framgångsrikt arbete bygger i hög grad på gemensamma förhållningssätt och samverkan med andra huvudmän, i det här fallet Västra Götalandsregionen, VGR.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023
Antal berörda barn vid vräkningar	1	0	3	=0
Antal hushåll med barn som är aktuella inom ekonomiskt bistånd	112	97	90	

Utfallet för 2022 har justerats, Socialstyrelsen tillhandahåller utfallet ett halvår efter årsskiftet.

Antal berörda barn vid vräkningar

Under första delår har tre barn blivit berörda vid vräkning. Barnen har varit skrivna hos vårdnadshavare ett, men man har delad vårdnad, barnen blev berörda då vårdnadshavare två vräktes från sin bostad.

Antal hushåll med barn som är aktuella inom ekonomiskt bistånd

Antalet hushåll med barn har under första halvåret legat stabilt trots förväntningar på det motsatta utifrån farhågorna med inflationen. Av de hushåll med barn är det lite mer än hälften som är ensamstående kvinna med barn 53 % (riket 54 %), endast några fåtal ensamstående män med barn, övriga sammanboende med barn 46 % (riket 37 %). Över längre tid har antalet hushåll med barn minskat.

4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv

Nämndens mål: Minska antalet utförda timmar av timavlönad personal

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas **i hög grad** under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023
Minska antalet timmar utförda av intermittert anställda med timlön			480	<494

Indikatorn har som utgångspunkt att mäta antalet individer som är intermittert anställd med timlön. Indikatorn mäter totalt antal individer inom hela socialförvaltningen.

Minska antalet timmar utförda av intermittert anställda med timlön

Funktionsstöd

Verksamheten arbetar aktivt för att minska antalet timmar som utförs av timanställd/bemanningsanställd personal på enhetsnivå och i samverkan med andra enheter. En del i detta är att arbeta mer med så kallad rörlig placering där personal kan arbeta på fler enheter och vid behov täcka luckor vid frånvaro. Detta kräver ett ökat samarbete mellan enheter och mellan exempelvis daglig verksamhet och boenden. Verksamheten har kommit en bit kring detta men det finns fortfarande mycket att göra för att få till en optimal bemanning. På sikt kommer detta innebära att behovet av timanställda kommer att minska drastiskt.

Övergripande på socialförvaltningen förväntas det ske en minskning. Avslut av intermittert anställd med

timlön kommer göras under hösten.

Nämndens mål: Allt arbete bedrivs med professionellt förhållningssätt och god kvalitet

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas i **hög grad** under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Funktionsstöd

Utifrån resultatet av brukarundersökningen som genomfördes 2022 har verksamheten fokuserat på att skapa förutsättningar i verksamheten för ökad trygghet. Detta genom att samtliga enheter identifierar och skapar trygghetskapande åtgärder.

För att säkerställa personalkompetensen i utförarverksamheten genomgår all tillsvidareanställd personal en Basutbildning under 2023 med tillhörande test inför Yrkesresan som ska starta nästa år. I Basutbildningen ingår ämnena: Grundläggande värderingar, Regelverk, Dokumentation, Funktionsnedsättningar, Bemötande, Kommunikation, Tydliggörande pedagogik, Miljöanpassning, Utmanande beteende, Uppföljningar och utvärderingar, Modeller för arbetsmetod och förhållningssätt och Kartläggningar. Yrkesresan är ett koncept framtaget av Sveriges kommuner och regioner (SKR) för introduktion och kompetensutveckling för socialtjänstens medarbetare vilket socialnämnden kommer att implementera när SKR publicerar konceptet. Detta för att säkerställa att stöd till brukare erbjuds med god kvalitet.

Individ och familjeomsorg

Verksamheten strävar efter att arbeta enligt begreppet Evidensbaserad praktik som innebär en medveten och systematisk användning av flera kunskapskällor för beslut om insatser:

- den bästa tillgängliga kunskapen, - den professionelles expertis och - berörda personens situation, erfarenhet och önskemål. Detta förutsätter att det finns tillgång till välutbildad personal, tid och resurser för intern- och vidareutbildning, tid och resurser för reflektion och utveckling och ett aktivt intresse hos samtliga medarbetare för att tillämpa ny kunskap och evidensbaserade förhållningssätt. Verksamheten försöker underhålla samtliga dessa perspektiv genom ett aktivt förbättrings- och utvecklingsarbete.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023	
Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar	92	94	96	= 100%	
Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde	44	47	56	≤40	
Brucarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%	73	80	80	≥78%	
Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna missbruk (Ja=1, Nej=0)	1	1	1	1	

Andel anmälningar till familjeenheten där förhandsbedömningar görs inom 14 dagar

Familjeenheten lyckas inte helt att förhandsbedöma anmälningar inom 14 dagar, detta har sin förklaring i både interna och externa omständigheter. Interna omständigheter är relaterade till arbetsprocesser och bemanning, externa är kopplade till klientens motivation och medverkan i bedömningsarbetet.

Utredningstid i antal dagar från ansökan till beslut om LSS-insats (alla insatser), medelvärde

Med anledning av att utredningstiderna ökat, har verksamheten tagit fram åtgärder för att förbättra detta. I höst kommer verksamheten ha en systematisk uppföljning varje vecka för att säkerställa att utredningar hanteras inom rimlig tid.

Brucarbedömning daglig verksamhet – brukaren får själv bestämma om saker som är viktiga, andel%

Sveriges kommuner och regioner samordnar en frivillig nationell brukarundersökning inom funktionshinderområdet. Socialförvaltningen genomför denna vartannat år. Senaste undersökningen genomfördes under hösten 2022 och då deltog 161 kommuner gällande Daglig verksamhet. I Marks kommun svarade 80 % av brukarna att de får bestämma om saker som är viktiga, medelvärdet bland deltagande kommuner var 76%. Svarefrekvensen för Marks kommun gällande Daglig verksamhet/sysselsättning blev 76%, för deltagande kommuner så var svarefrekvensen 64%. Av de som svarade var 49 % kvinnor och 51 % män (Deltagande kommuner 43 % kvinnor och 57 % män). Ny undersökning kommer att ske under hösten 2024.

Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna missbruk (Ja=1, Nej=0)

Socialekreterarna inom IFOs myndighetsutövning tillämpar FREDA och metoden används systematiskt. FREDA-kortfrågor används bland annat vid uppföljning av genomförandeplan minst 1 gång per år inom boendestödet och boende SoL.

Nämndens mål: All hjälp utformas efter individuella behov med delaktighet från brukare och företrädare samt i samverkan med andra huvudmän

Nämndens bedömning är att målet förväntas uppfyllas **i hög grad** under året. Bedömningen grundar sig på följande:

Funktionsstöd

Som stöd för säkerställa brukarnas delaktighet arbetar verksamheten utifrån ledningssystemets processer samt samverkan mellan myndighetsutövning och utförare.

Verksamheten arbetar med IBIC, individens behov i centrum vilket är ett arbetssätt för att beskriva resurser, behov och mål. En viktig utgångspunkt i IBIC är fokus på de individuella behoven. Utifrån beslut från myndighet om insats så upprättar verksamheten en genomförandeplan tillsammans med den enskilde och företrädare vilken ska utgå från den enskildes behov och önskemål.

Även funktionsstöd arbetar vid behov med Samordnad individuell plan, vilken beskrivs nedantill.

Utöver ovanstående arbetar verksamheten även med centrala och lokala brukarråd för att fånga upp behov på en mer övergripande nivå. Genom LSS-samverkan säkerställs även att brukarorganisationerna ges möjlighet att påverka och lämna synpunkter på verksamhetens innehåll.

Individ och familjeomsorg

Personer som har behov av insatser och stöd från både hälso- och sjukvård och socialtjänst kan behöva samordning av insatser. Samordnad individuell plan, SIP är ett verktyg som bidrar till att skapa ett helhetsperspektiv för individen. I både socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen finns en bestämmelse om att kommunen och regionen ska upprätta en SIP när det föreligger ett behov. Detta tillsammans med att det i varje individärende ska finnas en genomförandeplan ökar förutsättningar att framgångsrikt möta och tillgodose de behov brukarna har. Genom att upprätta planer med mål och innehåll blir det möjligt att identifiera både framgångar och motgångar i omsorgsprocessen. Personal och brukare kan därigenom gemensamt utvärdera, bearbeta och undanröja oönskade beteenden och förstärka aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse.

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023	
Andel brukare med boendebeslut inom funktionsstöd med aktuell genomförandeplan	89	95	95	≥95%	
Andel klienter inom familjeenhet och vuxenenhet med aktuell genomförandeplan	70	80	80	≥95%	
Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %	88	88	88	≥90%	

Andel brukare med boendebeslut inom funktionsstöd med aktuell genomförandeplan

Verksamheten arbetar aktivt för att alla brukare ska ha en aktuell genomförandeplan.

Andel klienter inom familjeenhet och vuxenenhet med aktuell genomförandeplan

Under våren har verksamheten antagit en ny rutin för hur genomförandeplaner ska registreras i det nya verksamhetssystemet. Tidigare har planerna räknats manuellt. I ett försök att effektivisera och eliminera "tidstjuvar" utnyttjas numera möjligheten att registrera planerna direkt. I dagsläget ser verksamheterna inte ut att nå upp till målet, men förhoppningen är att den nya arbetsrutinen ska generera en högre måluppfyllnad framåt.

Brukarbedömning individ- och familjeomsorg totalt - inflytande andel %

Brukarundersökningen för IFO kommer att genomföras under hösten 2023. Resultatet som redovisas är från undersökningen som genomfördes 2021, då 88 procent av de som besvarade enkäten har svarat positivt på undersökningens fråga "Frågar socialekreteraren efter dina synpunkter på hur din situation skulle kunna förändras?" (genomsnittet för deltagande kommuner 2021 var 85 procent).

4.4 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning

Kommungemensamma mål: Personalomsättningen ska minska

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023	
Personalomsättning (%)	12	20	11	12	■
Personalomsättning chefer (%)	6	21	13	12	●

Personalomsättning (%)

Beräkning av denna indikator är ny. Indikatorn ska förstås som extern personalrörlighet det vill säga hur stor andel av de samtliga tills vidare anställda i början av perioden som lämnat arbetsgivaren för tjänst hos annan arbetsgivare än Marks kommun eller som lämnat med anledning av pensionering. Den nya beräkningen görs eftersom beräkningssättet bättre anses fånga den personalrörlighet som vill vi minska, det vill säga att personal lämnar Marks kommun som arbetsgivare. Tidigare beräkningssätt inkluderade även de som bytte tjänst inom Marks kommun vilket gjorde att vi inte tydligt kunde koppla måttet till ambitionen att minska den genom att behålla och utveckla medarbetare. (Text fr HR-controller).

Utfallet visar att 42 av de 82 personer som avslutat ett anställningsavtal under perioden, påbörjat en ny anställning inom förvaltningen, nämnden eller kommunen. Detta motsvarar en extern personalrörlighet på 12,5 %.

Funktionsstöd

Eftersom beräkningen enligt ovan är ny så är det svårt att jämföra med tidigare år. Verksamhetens bedömning är dock att personalomsättningen minskat under perioden. Verksamheten arbetar tillsammans med fackliga organisationer för att säkerställa en god arbetsmiljö och för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Individ- och familjeomsorg

Även om det råder en förhållandevis god balans mellan antalet lediga tjänster och ansökningar till dessa noterar verksamheten att det blivit något svårare att rekrytera. Verksamheten är uppmärksam på rekryteringsläget i det geografiska närområdet för att kunna möta och hantera utmaningar kopplade till att hålla en uthållig och robust bemanning. För närvarande har familjeenheten en inhyrd socionom knuten till utredningsarbetet för att säkerställa utredningsarbetet och arbetsmiljön för medarbetarna. Att frågan berör flertalet kommuner och uppmärksammas nationellt uttrycks i Socialstyrelsens lägesrapport 2023. Rapporten konstaterar att det kvarstående finns utmaningar kopplade till kompetensförsörjningen inom socialtjänsten. Inte minst eftersom en bristande kompetensförsörjning kan få stora konsekvenser för enskilda när det gäller kontinuitet och rättssäkerhet i utredningar och jämlika förutsättningar.

Personalomsättning chefer (%)

Beräkning av denna indikator är ny. Indikatorn ska förstås som extern personalrörlighet det vill säga hur stor andel av de samtliga tills vidare anställda i början av perioden som lämnat arbetsgivaren för tjänst hos annan arbetsgivare än Marks kommun eller som lämnat med anledning av pensionering. Den nya beräkningen görs eftersom beräkningssättet bättre anses fånga den personalrörlighet som vill vi minska, det vill säga att personal lämnar Marks kommun som arbetsgivare. Tidigare beräkningssätt inkluderade även de som bytte tjänst inom Marks kommun vilket gjorde att vi inte tydligt kunde koppla måttet till ambitionen att minska den genom att behålla och utveckla medarbetare. (Text fr HR-controller).

5 Uppföljning av internkontroll

5.1 Årets internkontrollarbete

Nämnder och styrelser har ansvar för att den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde är tillräcklig och ska rapportera om sitt arbete med intern kontroll.

5.2 Uppföljning av internkontrollplanen

Ekonomi

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Arbetsätt med direktupphandling är inte säker-kompetensbrist samt sällanuppgift	Uppföljning av arbetsätt och utförande gällande direktupphandling	
Osäkert arbetsätt med pappershandhavande för SFB-omkostnader för personlig assistans	Införande av nytt system gällande SFB- personlig assistans kan komma att innebära bristfällig dokumentation under 2023.	Snarare blivit bättre Vi har tagit fram en rutin (Michael skickar en rutin) Står vilka ansvar enhetschefen Chefen ska granska tidrapporter mm. Kontrollen har ökat med införandet, än att det blivit mer bristfälligt. Vid stickprov kunde man inte anmärka brister

Övergripande styrning

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Bristande samverkan med externa aktörer på övergripande nivå (gruppnivå).	Stickprovskontroller av att nämnden följer sin del i regionala eller delregionala överenskommelser	

Att tillhandahålla stöd och omsorg

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Bristfällig dokumentation.	Införande av nytt system (Life Care) kommer innebära högre risk för bristfällig dokumentation under 2023	

Ekonomi

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Felaktiga löneutbetalningar	Arbetsrutiner gällande löneutbetalningar	Organisationen har mer ökad kontroll idag än tidigare, man har tydliga ansvarsområden i år i jämförelse med tidigare. Stickprovskontroll av lön görs två gånger per år där tio slumpvalda personers löner sex månader bakåt i tiden granskas. Vid granskning inför delår 2023 mätperiod januari – juni konstaterades tre mindre felaktigheter. Felaktigheter som reglerades.

Personal

Risker	Uppföljning	Resultat av uppföljning 2023
Bristande redovisning av personalstatistik	Samverkan gällande personalstatistik	Ökat samarbete gällande personalstatistik, överenskommelse med HR har gjort, att all statistik ska tas samma period, vidare har man också ändrat om i organisationsträd inom socialförvaltningen för att på ett bättre sätt kvalitetssäkra statistik

6 Personal

Funktionsstöd

Verksamheten följer det årshjul som finns framtaget för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Arbetsplatsträffar genomförs regelbundet och vid behov kan frågor lyftas även till VSG och FSG.

Den totala sjukfrånvaron har minskat något jämfört med tidigare år och frisknärvaron har ökat. Under delar av föregående år fanns dock tydliga direktiv om att stanna hemma vid minsta symptom med anledning av epidemin. Några sådana direktiv har inte gått ut under 2023.

Verksamheten fortsätter sin satsning på BAS-utbildning för att lägga en god grundkompetens inför kommande yrkesresa.

Individ- och familjeomsorg

Verksamheten och dess enheter bedriver ett systematiskt arbetsmiljöarbete, SAM och försöker använda det årshjul som finns i Stratsys för att säkra att alla aktiviteter blir genomförda. I samverkansarbetet på till exempel APT och i verksamhetssamverkansgrupp, VSG hanteras arbetsmiljöfrågor både operativt och strategiskt. Under våren har till exempel utvecklingsdagar med teman som "arbetstyngdsmätningar" och hot- och våld genomförts, vid dessa tillfällen har skyddsombud och chefer gemensamt träffats med målet att utveckla och förbättra arbetsmiljön. I VSG har olika arbetsmiljöteman presenterats och bearbetats, vid dessa tillfällen har både chefer och skyddsombud deltagit. Verksamheten erbjuder samtliga medarbetare handledning, något som ger den enskilde möjlighet att reflektera och utvecklas i yrket. Verksamhetens chefer uppmanar också sina medarbetare att ta del av det friskvårdsbidrag som utgår till alla anställda, som ytterligare en del i att underhålla medarbetarens somatiska och psykiska hälsa.

7 Ekonomi

Avsnittet ekonomi innehåller ekonomisk uppföljning av utfall per 31 augusti 2023 och prognos för 2023.

7.1 Driftredovisning

Tabell periodrapport

Driftredovisning (belopp i mnkr)	Utfall 2022	Utfall 31/8 2022	Utfall 31/8 2023	Prognos 2023	Budget 2023	Budgetavvikelse
Intäkter	49,3	26,8	20,5	31,6	28,1	3,5
Personalkostnader	-243,3	-171,4	-185,4	-271,6	-269,1	-2,5
Övriga kostnader	-185,3	-123,6	-126,8	-184,3	-185,8	1,5
Nettokostnader	-379,3	-268,2	-291,7	-424,3	-426,8	2,5
Fördelning på huvudverksamhet, netto						
Funktionsstöd	-196,7	-145,5	-165,6	-232,8	-230,8	-2,0
Individ- och familjeomsorg	-144,8	-95,3	-96,8	-144	-148,1	4,1
Administration/Central förvaltning/Nämnd	-37,8	-27,4	-29,3	-47,5	-47,9	0,4
Nettokostnader huvudverksamheter	-379,3	-268,2	-291,7	-424,3	-426,8	2,5

Analys av driftredovisning

Utfall jämför med budget för perioden

Socialnämndens utfall för perioden jan-augusti uppgick till 291,7 jämfört mot budget om 283,3 mnkr, vilket motsvarar ett underskott om 8,3 mnkr jämfört mot periodbudget.

Jämfört med föregående år har nettokostnaderna ökat med 23,5 mnkr (8,7 procent). Ökningen mellan åren beror främst på högre personalkostnader om 14 mnkr varav cirka 7 mnkr för det nya pensionsavtalet samt tillsatta vakanta tjänster om cirka 7 mnkr. Övriga kostnader har ökat med 3,2 mnkr jämfört med samma period föregående år, vilket främst kan förklaras av ökade kostnader för IT, drivmedel, förbrukningsmaterial och förbrukningsinventarier. Lägre intäkter på grund av sjuklöneersättning gällande Covid-19 samt ersättningar från migrationsverket om 6,3 mnkr gällande ensamkommande barn.

Socialnämnds helårsprognos

Kommunfullmäktige har fattat beslut efter aprilrapporten om ett anpassningskrav på 1% för samtliga nämnder. För Socialnämnden innebär det att minska kostnaderna med cirka 4 mnkr för den angivna budgetramen för 2023.

Socialnämnden prognostiserar ett **överskott om 2,5 mnkr på helår**, vilket påvisar att nämnden inte uppnår anpassningskravet. Orsakerna finner man framför allt inom funktionsstödverksamheterna som under året haft svårigheter att få en budget i balans. Verksamheterna inom socialnämnden jobbar aktivt med att vidta åtgärder för att minska på kostnaderna. Socialnämndens prognos baseras på följande:

- Återhållsamhet gällande inköp
- Restriktivitet i nyanställningar
- Budgetreserv under ledning/administration och nämnd kommer att nyttjas fullt ut
- Osäkerhet kring kostnadsutveckling gällande försörjningsstöd
- Framtagna åtgärder från verksamheterna inom funktionsstöd beräknas sänka kostnaderna

Jämförelse mot budget och föregående år per kostnadslag

Intäkterna till och med augusti uppgick till 20,5 mnkr. Utfall jämför mot budget gav ett överskott om 1,8 mnkr, vilket beror på ersättningar från Migrationsverket och Socialstyrelsen. Utfall jämfört med samma period föregående år visar en minskning om 6,1 mnkr som kan förklaras av ersättning för sjuklönekostnader som kommunen erhöll föregående år samt lägre ersättningar från Migrationsverket.

Personalkostnaderna redovisade till 185,4 mnkr, vilket motsvarar ett underskott mot periodens budget om 6,7 mnkr. Underskottet beror främst på ökade kostnader för timlön, fyllnadslön samt semesterlöner.

Jämfört med föregående år har kostnaderna ökat med 14 mkr, varav 7 mnkr är hänförligt till ökade kostnader på grund av det nya pensionsavtalet samt att löneökningar mellan åren och tillsatta vakanta tjänster inom verksamheterna ökat med 7 mnkr.

Övriga kostnader uppgick till 126,8 mnkr till och med augusti vilket motsvarar ett underskott om 3,4 mnkr jämfört mot periodens budget. Underskottet kan förklaras av ökade kostnader för köpt vård inom samtliga verksamheter samt ökade kostnader för IT, drivmedel, förbrukningsmaterial och förbrukningsinventarier.

Utfallet jämfört med föregående år visar en kostnadsökning om 3,2 mnkr, vilket förklaras av ökade kostnader för förbrukningsinvesteringar, förbrukningsmaterial, ökade kostnader för IT samt drivmedel.

Jämförelse med budget och föregående år per kostnadslag

Ledning, Central administration och nämnd

I begreppet ledning, central administration och nämnd ingår verksamhetschefer, samtliga enhetschefer och administratörer inom funktionsstöd och individ- och familjeomsorg. Socialnämnd med respektive utskott och socialnämndens del av den centrala administrativa enheten ingår även i begreppet. Verksamheterna redovisade ett överskott om 2,2 mnkr för perioden jämfört med periodens budget. Budgetreserven om 2,7 mnkr ingår i överskottet.

Helårsprognos ledning, central administration och nämnd

Helårsprognosen beräknas till **ett överskott om 0,4 mnkr** under förutsättningar att hela budgetreserven nyttjas till och med december.

Funktionsstöd

Verksamheterna inom funktionsstöd redovisar sammantaget ett underskott om 12 mnkr i jämförelse med periodbudget. Underskottet går främst att härleda till:

Särskilt boende påvisar ett underskott om 8 mnkr, vilket främst kan förklaras av personalkostnader. Personalkostnaderna har ökat på grund av ökad vårdtyngd som genererat ökade kostnader för timlön och fyllnadslön, samt att man tillsatt vakanta tjänster under perioden. Underskottet går också härleda 1,3 mnkr av kostnader för december 2022 gällande timlön, semesterlön samt fyllnadslön.

I jämförelse med föregående år har kostnaderna ökat med cirka 10,0 mnkr. Det beror dels på lägre intäkter om 3 mnkr gällande sjuklöneersättning samt ökade personalkostnader om 7 mnkr. Av de 7 mnkr avser 3 mnkr årets löneutveckling och tillsatta vakanta tjänster samt 4 mnkr härleds till pensionskostnader och arbetsgivaravgifter.

Personlig assistans visar ett underskott om 1,8 mnkr mot periodbudgeten. Detta kan förklaras genom lägre intäkter från Försäkringskassan gällande personlig assistans samt att personalkostnader har ökat med 2,8 mnkr på grund av ökad vårdtyngd under perioden. Dock förväntas vårdtyngden bli betydligt lägre under hösten.

I jämförelse med föregående år samma period har dock kostnaderna varit lägre om 1,3 mnkr.

Daglig verksamhet visar ett underskott om 1,7 mnkr jämfört med budget som beror till stor del på investeringar i samband med att man startade det nya köket på Kinnaborgsvägen.

I jämförelse med föregående år samma period visar daglig verksamhet ett underskott motsvarande 3,0 mnkr. Detta beror på att daglig verksamhet var stängd i början på föregående år.

Korttidsverksamheten, Bostadsanpassning och personligt ombud, redovisade ett underskott om 1,3 mnkr jämfört mot budget som beror främst på köpta vårdplatser.

Socialpsykiatri redovisade ett överskott om 0,9 mnkr jämfört mot budget på grund av vakanta tjänster.

Verksamhet funktionsstöd prognostiserar ett underskott om 2 mnkr som grundar sig på följande:

Särskilt boende prognostiserar ett underskott om 6,1 mnkr. Verksamheten avser att sänka kostnader om 1,3 mnkr genom att inte använda ambulerande nattpersonal.

- **Personlig assistans**, har beräknat en prognos om 2,5 mnkr i överskott. Verksamheten avser att sänka kostnaderna om 4,1 mnkr. Beror på att ärendemängden minskat samt att övertaliga medarbetare ska täcka vakanser som uppstår i övriga verksamheter. Verksamhetens kostnader för övertid och timlön, fyllnadslön kommer därför att minska.
- **Daglig verksamhet** har beräknat en prognos om 0,6 mnkr i underskott. Verksamheten ska sänka sina kostnader med 1 mnkr genom att enbart genomföra nödvändiga inköp och investeringar.
- **Korttiden** har prognostiserat ett överskott om 0,5 mnkr i.
- **Personligt ombud, Bostadsanpassning** prognostiserar ett underskott om 0,5 mnkr i underskott. Verksamheten kommer sänka sina kostnader med 0,3 mnkr då ärendemängden kommer vara lägre under hösten och vintern.
- **Socialpsykiatrienheten** prognostiserar ett överskott om 2,2 mnkr. Verksamheten ämnar sänka sina kostnader med 2,2 mnkr genom att inte tillsätta vakanta tjänster under höst och vinter.

Funktionsstöd har tagit fram följande åtgärder:

- Investeringar som inte är akuta skjuts upp till nästkommande år
- Stor återhållsamhet gällande planeringsdagar och konferenser

- Restriktivitet med nyanställningar
- Tydligare personalplanering genom att ledigheter/semester planeras med god framförhållning om minst 14 dagar. Undantag endast i akuta situationer.

Individ och familjeomsorg

Verksamheterna inom IFO redovisade ett överskott om 1,6 mnkr mot periodens budget. Överskottet går att härleda till lägre kostnader om 2,5 mnkr inom försörjningsstöd gällande utbetalt försörjningsstöd samt 1,5 mnkr inom ensamkommande barn och flykting på grund av ersättningar från Socialstyrelsen. Däremot har kostnaderna ökat med 4,3 mnkr inom familjeenheten gällande nya placeringar, samt att vuxenenheten redovisar underskott på köpt vård/ institutionsvård om 1,9 mnkr mot periodens budget.

Individ och familjeomsorg har lagt in en prognos om ett **överskott med 4,1 mnkr**. Analysen grundas enligt följande:

- Familjeenheten beräknar en prognos om ett underskott om 2 mnkr, har totalt placerat tre barn i HVB. En placering är mycket dyr, 12 600 kr/dygn, men den kommer att omvandlas till en familjehemsplacering. Åtta barn är placerade i stödboende varav två kommer att avslutas i september. Inga barn är för närvarande placerade på SIS. Totalt är 50 barn placerade i familjehem, ytterligare nio barn väntar på placering i familjehem inom kort. Två med stöd av Sol och sju där ansökan om LVU ligger i förvaltningsrätt/kammarrätt.
- Ensamkommande barnverksamheten har inte placerat några ensamkommande barn vilket ger ett överskott på 1,7 mnkr i prognos.
- Vuxenenheten har placeringar i Särskilt boende/socialpsykiatri, Korttidsplatser, Skyddat boende, Behandlingshem och Familjehem. Det pågår ständigt "utslussaktiviteter" för att ingen brukare ska behöva vistas längre än nödvändigt på institution. Tre placeringar på behandlingshem kommer att avslutas under hösten och det utreds för närvarande inga nya behov. Ett fåtal placeringar i skyddat boende och en placering kan troligtvis avslutas i eget boende. Verksamheten har lagt in en prognos om ett överskott med 1,2 mnkr.
- Försörjningsstödsenhetens kostnader har trots att regeringen beslutade att samtliga delposter i riksnormen ska räknas upp med 8,6 procent för år 2023 och den svenska ekonomin befinner sig i lågkonjunktur inte påverkats negativt eller i ett ökat antal ärenden. Utvecklingen är inte unik utan speglas även nationellt. En förklaring kan vara att arbetsmarknaden trots lågkonjunkturen fortsatt behöver arbetskraft. Socialstyrelsen konstaterar i sin lägesrapport för 2023 att arbetslöshet är det vanligaste försörjningshindret även vid längre biståndstider. Prognos för försörjningsstöd verksamheten uppskattas till ett överskott om 3,2 mnkr.

7.2 Investeringsredovisning

Investeringsredovisning

Investeringsprojekt	Budget 2023	Utfall t.o.m. 31/8 2023	Prognos 2023	Budgetavvikelse 2023
	1,3	0,1	1,3	0,0
Summa	1,3	0,1	1,3	0,0

8 Följetal

8.1 Följetal verksamhet

Följetal är mått som speglar verksamhetens omfattning och utveckling.

Socialnämndens följetal nämndplan

Följetal	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023
Antal personer med LSS-insatser i ordinärt boende	155	142	153	153
Antal personer i LSS-boende	107	109	100	99
Antal personer med personlig assistans, totalt	90	80	75	69
Antal personer med pågående boendestödbeslut	99	105	110	100
Barn och ungdom, totalt antal vårdtygn på boende	4 915	4 319	4 545	3 750
Barn och ungdom, totalt antal vårdtygn i familjehem	14 457	17 349	16 045	17 650
Antal hushåll som erhåller ekonomiskt bistånd per månad, medel	297	270	229	210
Antal barn under 18 år som erhåller ekonomiskt bistånd per månad, median	155	147	147	112
Vuxna missbruk och beroende, boende på HVB, totalt antal dygn				2 500
Skyddsboende, totalt antal vårdtygn				660

Följetal som enbart rapporteras på Prognos 2023 har tillkommit under året och har inte varit med i tidigare rapporter.

8.2 Följetal personal

Personal - Antal anställda

Följetal	Utfall delår 2020	Utfall delår 2021	Utfall delår 2022	Utfall delår 2023
Antal tillsvidareanställda	428	428	449	456
Antal tidsbegränsade anställda	67	62	88	89
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%)	94,4	95,3	95,7	96,5
Handläggare med socionomutbildning och minst ett års erfarenhet av barnutredningar (%)	75%	75%	86%	92%

Personal - Sjukfrånvaro

Följetal	Utfall delår 2020	Utfall delår 2021	Utfall delår 2022	Utfall delår 2023
Sjukfrånvaro alla anställda (%)	7,4%	8,7%	9%	8,6%
Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)	34,2%	37,6%	39,5%	41,7%
Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)	55%	43%	42%	48%

Personal - Timitid, mer- och fyllnadstid samt övertid

Följetal	Utfall delår 2020	Utfall delår 2021	Utfall delår 2022	Utfall delår 2023
Timitid i timmar	87 464	73 355	76 000	75 000
Fyllnadstid i timmar	5 180	4 346	5 254	5 799
Övertid i timmar	7 724	7 153	9 889	12 279